

Varnost otrok in mladih na kmetijah: nasveti za kmete

Povzetek

Veliko mladih dela na kmetijah. Zlasti za mlade delavce pa je lahko delo v kmetijstvu nevarno. Najpogostejše nevarnosti na kmetijah so nevarni stroji (predvsem traktorji), delo na višini, nevarnost zadužitve v zabojih za žito in silosih ter izpostavljenost škodljivim kemikalijam. Izpostavljenost pri delu v hladnih, vlažnih in hrupnih razmerah, fizično zahtevna dela in delo z živalmi prav tako lahko povzročajo težave. Te nevarnosti in tveganja je seveda mogoče učinkovito nadzorovati. Delodajalec mora v skladu z zakonodajo presoditi tveganje za mlade delavce na kmetiji in sprejeti ukrepe, da jih zavaruje, pri čemer mora poskrbeti za varovalno opremo, omogočiti usposabljanje in nadzor ter mladim delavcem prepričati opravljanje nekaterih nalog. Mladi delavci lahko za svojo varnost poskrbijo tako, da uporabljajo le tisto opremo, ki so se jo naučili uporabljati, upoštevajo navodila, ki so jih dobili pri usposabljanju, ter se poučijo o tveganjih, s katerimi se soočajo, in o tem, kako jih obvladati.

Kmetijstvo je nevarno za mlade in stare

Delo v kmetijstvu se šteje za nevarno delo, toda tudi v industriji delajo ali pomagajo otroci in mladostniki, mlajši od 18 let. To so velikokrat družinski člani ali pa mladi, ki si pridobivajo delovne izkušnje pri poklicnem usposabljanju. Natančnih podatkov o smrtih in poškodbah mladih, ki delajo na kmetijah, ni, saj se o takih nezgodah pogosto ne poroča kot o nezgodah pri delu, še zlasti ne, kadar so vanje vpleteni družinski člani. Najpogostejši vzroki smrti in hudih poškodb pri takih nezgodah so:

- nezgode, ki jih povzročijo premikajoča se vozila;
- utopitev ali zadužitev;
- nezgode, ki jih povzročijo premikajoči se predmeti;
- stik s stroji;
- požar;
- stik z živalmi, ki lahko povzroči bolezen.

Druge nevarnosti in tveganja:

- kemikalije, pesticidi in veterinarski izdelki;
- dvigovanje bremen, ki so pretežka za mlado osebo;
- padci z višine;
- elektrika.

Starostna omejitev

Otroci, mlajši od 13 let, ne smejo delati na kmetijah. V nekaterih državah članicah lahko otroci, ki so stari več kot 13 let in še niso dopolnili 15 let, opravljajo enostavna kmetijska opravila. Za mladostnike, ki so že dosegli zahtevano starost po dokončanju obveznega rednega šolanja in so mlajši od 18 let, še vedno veljajo omejitve glede izpostavljenosti nevarnostim, kot so nevarne kemikalije, hrup, hud mraz ali vročina ter delo, ki presega njihove telesne ali duševne sposobnosti. Veliko držav ima glede na starost in raven usposabljanja oseb, mlajših od 18 let, posebne prepovedi in omejitve glede uporabe strojev, traktorjev in drugih kmetijskih vozil. Za to obstaja dober razlog, saj otroci (mladi) velikokrat niso dovolj močni, da bi lahko stroje uporabljali, ali pa so premajhni, da bi dosegli pedala itd. Preverite podrobnejše določbe v svoji nacionalni zakonodaji in jih upoštevajte.

Ocena tveganja

Vedite, da so otroci premalo ozaveščeni glede tveganja in so lahko telesno in duševno nezreli. To velja tudi za vaše otroke, čeprav so odrasli na kmetiji. Kot kmet morate oceniti tveganja, na podlagi katerih se odločite, katere varnostne ukrepe morate sprejeti, da bi preprečili nezgode pri delu. Posebno pozornost morate nameniti presoji tveganja za otroke in mlade osebe na kmetijah. Upoštevati morate aktivnosti, povezane z delom, in tudi tveganja pri drugih aktivnostih, ki bi lahko bile privlačne za mladostnike. Ocena tveganja in varnostni ukrepi morajo vključevati organizacijo dela, upoštevaje starost, starosti primerna navodila, usposabljanje in nadzor.

Ocena in preventiva

Treba je:

- opredeliti nevarnosti na kmetijah in oceniti tveganja za otroke in mlade osebe;
- upoštevati delovne naloge in tveganja za otroke, ki zaidejo na kmetijo;
- redno pregledovati, ali na kmetiji obstajajo nevarnosti, in takoj ukrepati;
- upoštevati, da so mladi ljudje neizkušeni in premalo zreli ter da se tveganj premalo zavedajo;
- dodeliti otrokom, ki so dovolj stari in fizično zmožni opravljati kmetijsko delo, starosti primerne naloge;
- dvakrat premisliti o nalogah, ki jih dajete mladim in neizkušenim delavcem; če ste v dvomih, jim nalog raje ne naložite;
- mlade delavce ves čas nadzorovati;
- dati jasna navodila mladim o tem, kaj smejo in česa ne;
- zagotoviti ustrezne informacije, navodila in stalno usposabljanje;

Varnost otrok in mladih na kmetijah: nasveti za kmete

- zagotoviti, da so odrasli, ki delajo na kmetiji, seznanjeni s pravili in postopki, ki veljajo za otroke in mlade osebe, vključno s starostno omejitvijo.

Kontrolni seznam

- Ali so nevarna delovna območja zaklenjena?
- Ali je skednje, prodajalne kmetijskih izdelkov, območja, v katerih so shranjene kemikalije, ograde za živali itd. mogoče zapreti in zakleniti oziroma ali so ta območja zavarovana tako, da otroci vanje ne morejo vstopiti?
- Ali so na delovni opremi nameščena varovala?
- Pred odhodom preverite, ali je oprema izključena, hidravlična oprema spuščena in ključi odstranjeni.
- Ali so napajališča za živino, jaški itd. ograjeni tako, da ograje ni mogoče preplezati?
- Ali ste izvedli varnostne ukrepe, ki otrokom onemogočajo dostop do lestev, ki vodijo v prostore, v katerih je shranjeno žito, seno ali kopice sena?
- Ali ste določili jasna pravila, ki prepovedujejo prevažanje otrok na kmetijskih vozilih?
- Ali delavci vedo, da otrok ne smejo vabiti v nevarna območja, npr. v ograde za živali?
- Ali je otrokom prepreden dostop do premikajočih se kmetijskih vozil?
- Ali zahtevate temeljito umivanje rok pred jedjo?

Opredelitev pojmov

- Nevarnost je vse, kar lahko povzroči poškodbo, npr. traktor.
- Tveganje je majhna ali velika verjetnost, da boste vi ali nekdo drug poškodovani (npr. v nezgodi s traktorjem).
- Nadzor nad tveganji vključuje sprejetje ukrepov za zmanjšanje verjetnosti, da bi nevarnost povzročila poškodbo, in posledic te nevarnosti (npr. s traktorjem se nikoli ne vozite po strmih pobočjih; pripeti morate biti z varnostnim pasom; s traktorjem nikoli ne prevažajte otrok).

Dodatne informacije:

- Viri informacij o mladih delavcih in varnosti pri delu:
<http://ew2006.osha.eu.int/> in
http://osha.europa.eu/good_practice/person/young_people/
- Informativni bilteni »Facts« 61 do 66 o mladih osebah, ki se nanašajo na zakonske zahteve in ponujajo nasvete za delodajalce, nadzornike, starše in mlade osebe:

Varnost otrok in mladih na kmetijah: nasveti za kmete

<http://osha.europa.eu/publications/factsheets/>

Dodatne informacije o nekaterih tveganjih za mlade delavce v kmetijstvu:

- http://osha.europa.eu/good_practice/person/young_people/index_topic?topicpath=/good_practice/person/young_people/farm_work_with_animals
- http://osha.europa.eu/good_practice/sector/agriculture/index_topic?letter=Y&kwpath=54161A/54201B/54241C/55841D&kwname=Young%20workers
- http://hwi.osha.europa.eu/ra_tools_checklists/agriculture_sector/publicationFolder_view

E-orodje Mladi v kmetijstvu:

- <http://www.osha.gov/SLTC/youth/agriculture/index.html>